

Oponentský posudek disertační práce

Jméno studenta:	Mgr. Jakub Onder
Název práce:	Konstrukce intencionality a identity delikventů
Školitel:	doc. PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.
Pracoviště:	Katedra psychologie PedF UK
Oponent práce:	PhDr. Veronika Anna Polišenská, Ph.D., MSc.

Shrnutí práce: Disertační práce Mgr. Jakuba Ondera se zabývá kvalitativním výzkumem delikventní identity a intencionality. Výzkum obsahuje rozhovory s 5 uvězněnými osobami, které byly klasifikovány jako recidivisté a byly ve věku 27-38 let. Respondenti pocházeli z věznice Horní Slavkov z oddělení léčby závislostí. Následně výzkum obsahoval rozbor výsledků Tematického apercepčního testu (TAT). Tyto výsledky byly analyzovány na základě psychoanalytického přístupu. Práce prezentuje popis identity, intencionality, osobnostní struktury a dynamiky zkoumaných jedinců.

Tématem práce je **otázka, zda je egocentrismus jen pouhá sobeckost, emocionální komponenta, nebo kognitivní doména**. Výzkumným cílem je porozumění vnitřnímu světu delikventů a příčinám delikvence a zjištění, zda psychoanalytický výklad TAT může pomoci porozumět delikventům. V návaznosti na téma práce a výzkumné cíle si autor stanovil 5 výzkumných otázek.

Vymezení problému a formulace cíle práce je sice v pořádku, avšak ocenila bych jejich jasnější zvýraznění v textu. Hůře se hledají.

V teoretické části se autor nejprve věnuje definování pojmu delikvence, intencionality a identity. Následně shrnuje hlavní teorie delikvence od Chicagské školy, vývojové kriminologie, kritické teorie až po psychoanalytické teorie. Následně se zabývá Tematickým apercepčním testem. V empirické části autor definuje cíle práce a výzkumné otázky, popisuje výzkumný soubor, metody sběru dat a analýzy dat. Dále prezentuje výsledky výzkumu a v diskusi se věnuje propojením výsledků výzkumů s dosavadním vědeckým poznáním. Členění kapitol reflektuje cíle práce. Kapitoly na sebe logicky navazují a dělí práci do souvislých a provázaných celků.

Seznam literatury obsahuje práce z oboru z české i zahraniční provenience. Velice oceňuji použitou literaturu, jejíž seznam sedm stran dlouhý.

Výzkum se zabývá rozhovorem a TAT testem pěti delikventních respondentů. Z tohoto důvodu shledávám kvalitativní formu výzkumu za adekvátní a vhodnou. Data jsou analyzována pomocí zakotvené teorie a oceňuji velice podrobný a srozumitelný popis kódování dat dle této teorie. Autor používá zakotvenou teorii při analýze intencionality delikventů a dále při analýze rozhovorů. Test TAT je analyzován dle manuálu. Oceňuji analýzu rozhovorů kdy autor nejprve analyzuje daný rozhovor, následně nabízí interpretaci TAT a jeho psychoanalytickou interpretaci a dále pokračuje diagnostickou úvahou a propojení interpretace rozhovoru a TAT. Tímto postupem detailně popisuje

daného respondenta. Dále autor nabízí i souhrnnou analýzu rozhovorů a souhrnnou analýzu protokolů TAT, které popisují respondenty jako celek.

Přínos práce vidím v propojení vlastních dat s dosavadním stavem poznání, zejména s teoriemi E. Sutherlanda, R. Akersa, Hirschi, Gottfredsona a dalšími. Zároveň oceňuji, že autor doplňuje tyto zavedené teorie o komentář od současných autorů (Opp, Tibbetts a Hemmens, Bruinsma a další). Značně přínosná je kapitola zabývající se výsledky v kontextu prevence a pedagogické praxe. Zde autor zmiňuje resocializaci pachatelů, terénní služby, prevenci a další aspekty.

Cíl práce byl tedy splněn. Autor odpovídá na položené výzkumné otázky. V kapitole Diskuze dále propojuje výsledky výzkumu s dosavadním vědeckým poznáním a nabízí další podněty pro následný výzkum.

Jazyková, stylistická a formální úroveň práce je v pořádku. Přesto se v práci objevuje několik překlepů (včetně obsahu - 3.5) a například v seznamu literatury u autorů Svoboda, Humpolíček, Šnorek chybí název publikace, stejně tak u Matějčka z roku 2015.

Závěrem: Zpracování práce odpovídá soudobému stavu poznání dané problematiky. Velice oceňuji čtivost textu a náhled do vnitřní motivace autora, které jasně ukazují, jakým způsobem na danou problematiku nahlížel. Dalé také oceňuji kapitolu zabývající se slabinami práce. Tato kapitola poukazuje na sebekritičnost autora a jeho schopnost sebereflexe.

Otázky k obhajobě:

1. Jak byste své výsledky zakomponoval do práce s pachateli ve výkonu trestu?
2. Jak byste své výsledky použil při práci s pachateli v dohledu?
3. Lze vaše poznatky použít pro mladistvé delikventy?
4. V čem vidíte hlavní roli delikventní identity a jaké jsou dopady na prevenci?

Disertační práci Mgr. Jakuba Ondera **doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 8.9.2021